

MÉDEIA ALSZIK

Szereplők:

HAJÓVONTATÓ1
HAJÓVONTATÓ2
MAROS (nő)
TISZA (férfi)

(Játszódik a Maros tiszai torkolatánál, a két folyótest közé beékelődő erdős-bokros félsziget végében)

(A hajóvontatók egy leégett tábortűz mellett ülnek a homokban)

HAJÓVONTATÓ1

Médeia alszik.

HAJÓVONTATÓ2

Az anyámhoz bekopogott a nagyfia,

akiről két hete azt hitte, hogy halott.

Nem találkoztak túl sűrűn az utóbbi időben.

Az utcán élt a srác, koldult, lopott.

Néha hazament enni.

HAJÓVONTATÓ1

Iászón is alszik.

HAJÓVONTATÓ2

A kikötőben élt.

Hogyha nem akadt hajóvontató,

s kellett, beállt. Eltűnt hetekre.

Mosónő volt az anyja.

Apja mintha nem lett volna soha.

HAJÓVONTATÓ1

Mind alszanak.

HAJÓVONTATÓ2

A halottasházból jött az anyámnak

egy üzenet, ott a fia, halott.

A folyóparton találták meg.

Már oszlófélben.

Nem akarta megnézni a fiát.

Hamvasszák el, üzente.

Elküldetett a hamvakért,

és még aznap beszórta őket a folyóba.

Nem volt se szertartás, se gyászima.

De nem halt meg az anyám egyfia.

Elhagyta részegen a személyi iratait.

Vagy tán a szemétre vetette.

Valaki megtalálta.

Vízbe fulladt helyette.

HAJÓVONTATÓ1

Médeia alszik.

Iászón is alszik.
HAJÓVONTATÓ2
Vezényszavakra ébredt
hajnalban a fiú.
Egy bárka érkezett.
Urak vontatták.
Két vontató kellett nekik.
Megszöktek éjjel a legényeik.
HAJÓVONTATÓ1
Kihallgattam Iászónt és Médeiát
ma elalvás előtt megint.
HAJÓVONTATÓ2
Gyalog mennek innen tovább.
HAJÓVONTATÓ1
Úgy van. A tengerig.
HAJÓVONTATÓ2
Miért nem küldtek el már tegnap este?
HAJÓVONTATÓ1
Ha már a bérünk is megadták.
HAJÓVONTATÓ2
Megadták, meg, a disznó istenit.

(Hajóvontató2 el)

*

(Érkezik Maros és Tisza)

MAROS

Miért gyalázkodik a társad?

HAJÓVONTATÓ1

Nem itt vagyok, nem is látsz,
otthon vagyok, a viskóm kapujában állok.

Mikor meghallotta a társam,
hogy azt hitték róla, halott,
amikor látta, mennyire örül neki az anyja,
hogy él, szó nélkül sarkon fordult.

Nekiindult fölfelé a folyónak.

Visszament a Marostorokba.

Nem vagyok itt, nem itt látsz,
otthon állok a viskóm kapujában.

Süt rám a nap. Most jött a hír,
egy környékbeli pákász látta meg a csónakjából,
ott lóg a társam a Marostorokban,
egy fűzfán lóg, kötélén.

Akcio: A negatív tartóból kihúzni két felvételyi darabot, belemártani a Tiszába, majd levágni. Beletűzni egy teamécsesbe a gyertyatest és az alumínium tok közé, a kanóc felé a fényérzékeny felével. Meggyújtani a mécset. Megvárni, míg a láng belekap a föléje hajló negatív darabba. Aztán óvatosan a Marosra tenni az égő mécsest, vigye a víz.

TISZA

A szám és a szád közé

MAROS

szúrt

TISZA

földnyelv

MAROS

hátrálva egyre hízik

TISZA

föl a forrásig

MAROS

Tisza

TISZA

Maros

MAROS
sziklával földdel ásványokkal
TISZA
fölszabdalva vízerekkel
MAROS
átszőve gyökerekkel
TISZA
ártéri erdő
MAROS
mocsár
TISZA
földnyelv locsog.

Akción: Az előző akcióban használt tekercset befűzni egy analóg fényképezőgépbe, majd egyszer lefotózni a földnyelv környezetének valamely részletét. A gépet fölnyitva levágni a leexponált negatívdarabot. A földre dobni, elkaparni a homokba.

*

TISZA

Kik ezek, akik itt a fák közt alszanak?

Aki vezeti őket, ki ez a férfi?

Ki ez a nő velük?

HAJÓVONTATÓ1

A férfi neve Iászón.

A nő neve Médeia.

MAROS

És hova vontatjátok őket?

Honnan hova?

HAJÓVONTATÓ1

A Fekete-tengerről

föl a Dunán

föl a Tiszán

Korinthoszba.

TISZA

Korinthoszba?

HAJÓVONTATÓ1

Gyalog mennek tovább.

Keletnek. Délkeletnek.

A síkságon, aztán a Karszton át le a tengerre.

A terv szerint holnap reggelre

a hajót a Tisza túlsó partján szétszerelik.

A tengerparton aztán összeszerelik.

(El a társa után)

Akcio: Az objektívsapkát föltenni a gépre, így lefotózni előbb a Maros, majd a Tisza túlsó partját. A fényképezőgépet fölnyitni, levágni a filmből a leexponált kétnegatívnyi darabot. Félbevágni. Az elsőt a Tiszába, a másodikat a Marosba dobni.

*

MAROS

Álomban láttam,
ahogy megemeli a hajójuk farát
egy óriás hullámhegy lába.
Arra se hagy időt, hogy fölgyorsuljanak,
kényelmesen benyúl alá,
orra buktatja.
Hatalmas úr támad előttük.
Vízszintesen mered
a mélybe az árboc.
A leomló hullám felső pár méterének
roppant víztömege
megüti a hajójuk fenekét,
mind repülnek a tatról,
ameddig enged a derekukra kötött kötél,
majd hatalmas rántás után bevágódnak a vízbe.

Akció: Keresni a földnyelven föltorlódott uszadékfa-halomban egy kb. háromujjnyi vastag hordalékágat. Letörni belőle egy félméteres darabot. A félsziget bazaltkövekkel megerősített csúcsából lefotózni az összefolyó vizet. A fényképezőgépet fölnyitva levágni a leexponált negatívdarabot. Rákötözni spárgával a faágra. Belehajítani a sodrásba.

TISZA

Mért keltettél föl?

MAROS

Kiszáradt álomban a torkom.

TISZA

Aludjunk.

MAROS

Nem alhatok.

Médeia álmodik.

Jeges falú patak völgyem meredélyét tapossa.

Mélyvörös hegymászó dzsekije van.

A vékonyka hókéreg elcsúszik alóla.

Villámgyorsan ráfordul a lejtőre,

belevágja a jégcsákányát.

Megáll a hágóvasakon keményen.

Mind a kettő, még meg sem született fia

ott van alatta a kötélén,

a kisebbik jó negyven méterrel alatta.

Meg tudja tartani a súlyukat.

De elindul a hó alóla.

Akcio: Kivenni a fényképezőgépből a filmet. Kétnegatívnyit kihúzni belőle. A félsziget csúcsánál a vízbe mártani, majd levágni. Beletűzni egy teamécsetbe a gyertyatest és az alumínium tok közé, a kanóc felé a fényérzékeny felével. Meggyújtani a mécset. Megvárni, míg a láng belekap a föléhajló negatívdarabba. Az éknél óvatosan a két folyó közös sodrára bízni az égő mécset.

(Tisza el)

*

MAROS

Megpendül a kötél,
a kötél megfeszül.

(Érkezik a második hajóvontató. Elővesz a zsebéből egy leexponált, előhívatlan, a fémborításából már előzetesen kiszabadított filmtekerécsset. A negatívon a korinthuszi csatornáról 2009-ben készült felvételek vannak. Az egyik végét fölakasztja egy magasabb faágra, a másik végét a nyaka köré tekeri, és színpadiasan föllógatja magát)

FINIS: Az akciókban használt filmtekerécs borítását Maros szétveri egy bazaltdarabbal. A fény hatására teljesen szétégett maradék filmet spirálvonalban föltekeri egy fűzfa törzsére.

(Jegyzet: Megvalósítva első alkalommal 2011. október 16-án a Maros-torkolatban. A szereplők szövege a szerzők előadásában hangzott el. Közönség nem volt jelen. Az akcióknál fekete-fehér negatívval dolgoztunk. Az esemény fényképes dokumentációja *Médeia alszik* cím alatt megtekinthető a YouTube-on)